

Lezen: Lucas 5:12-16

Tekst: Jesaja 53:3 (regel 2 en 3): hij was een man die het lijden kende en met ziekte vertrouwd was.
Bijzonderheid: preek over het bezoeken van de zieken (werken van barmhartigheid 5)

Slide Wordle

Slide Matteüs 25:³⁴ Dan zal de koning tegen de groep rechts van zich zeggen: "Jullie zijn door mijn Vader gezegend, kom en neem deel aan het koninkrijk dat al sinds de grondvesting van de wereld voor jullie bestemd is. ³⁵ Want ik had honger en jullie gaven mij te eten, ik had dorst en jullie gaven mij te drinken. Ik was een vreemdeling, en jullie namen mij op, ³⁶ ik was naakt, en jullie kleedden mij. Ik was ziek en jullie bezochten mij, ik zat gevangen en jullie kwamen naar mij toe."

Het hele evangelie gaat er over, dat Jezus dicht bij je hart wil komen. Zelfs in je wil wonen door zijn Geest. Jij bent dus Gods tempel. Dat maakt dat je nieuw leven krijgt. En dat nieuwe leven, daar gaat het hier over in deze serie. Hoe geef je dat vorm? Hoe draagt jouw geloof vrucht?

We hebben al stilgestaan bij het voeden van de hongerigen, het laven van dorstigen, het herbergen van vreemdelingen en het kleden van naakten. En vorige week bij het bezoeken van gevangenen. Die hebben we naar voren geschoven omdat Walter deze week er niet is. Vanochtend denken we na over nummer vijf:

Slide **Bezoek de zieken**

In de tijd van Jezus was dit echt een enorm confronterende opdracht. Niet per se in Israël. Want daar was het altijd al in Gods wet verweven. Niet alleen de familie is verantwoordelijk voor de zieken en zwakken, de bedelaars en andere mensen die zich niet kunnen redden. Nee, daar ben je met elkaar verantwoordelijk voor. Dat zou in Israël zo moeten zijn.

Als je kijkt naar hoe er met bedelaars omgegaan wordt. Of met gehandicapten. Dan vraag je je af of die wetten van God wel nageleefd werden in Israël in die tijd. Maar in ieder geval is het in het Romeinse rijk een enorm nieuwe boodschap. Het was in die tijd een beetje: ieder voor zich. Er was weinig tot geen ziekenzorg, niet georganiseerd in ieder geval. Als je geluk had, had je kinderen of familie die voor je zorgden. Maar anders lag je gewoon in je eentje te creperen als je ziek was of niet voor jezelf kon zorgen.

Met dat het christendom de wereld in gaat verschijnt er ook een heel netwerk aan ziekenhuizen en zorginstellingen. Vandaar dat de eerste christenen ook zo opvielen. Ze hadden alles gemeenschappelijk en zorgden wederzijds voor elkaar. Dat is uniek in die tijd. En dus ook zo'n opdracht van Jezus: bezoek de zieken. Dat is revolutionair. Dat kunnen we ons vandaag de dag misschien niet zo voorstellen. Maar ach, misschien toch ook wel.

Want het is vandaag ook weer een actueel thema. Het individualisme gaat ook ons niet voorbij. Zie je de ander nog wel? En ben je nog wel betrokken op zijn of haar leven? Dat zijn belangrijke vragen. We leven in een land en in een tijd, waarin je de zorg voor je ouders bijvoorbeeld kan afkopen. Er is een

instelling die namens jou – uiteraard tegen forse betaling – vijf minuten per dag met je eenzame moeder of vader belt. Zodat ze elke dag een beetje aandacht krijgen. In zo'n land leven wij. En daar maken we ook, vaak ongemerkt, deel van uit. Natuurlijk sturen we nog wel een kaartje als iemand in het ziekenhuis ligt. Dat is wel het minste. Maar verder? Hoe werkt dat in onze omgang met zieken? Hoe ben jij betrokken op het leven van de ander? Zie je de ander nog wel? Dat zijn belangrijke vragen. En die komen ook naar voren in dit werk van barmhartigheid. Bezoek de zieken. Een opdracht voor iedere christen. Hoe ga je daar mee om?

Slide Geen: genees de zieken!

Ik vind dat opvallend. Dat had Jezus namelijk ook kunnen zeggen. Hij geeft zijn leerlingen de macht om ziekten te genezen. Ik zal daar zo wat teksten over lezen. Maar als hij het Matteüs 25 dus heeft over het nieuwe leven van mensen. Van jou en mij. Als hij het heeft over hoe je zijn koninkrijk gestalte geeft. Dan is dus niet prioriteit nummer één: genees de zieken. Maar: bezoek de zieken. Wat zou onze Heiland daar nou mee willen zeggen?

Want ik zeg al: teksten te over waar over macht tot genezing in de gemeente gesproken wordt.

Slides met teksten:

- Lucas 9: ¹ Hij riep de twaalf bij zich en gaf hun macht en gezag over alle demonen, en de kracht om ziekten te genezen.
- Marcus 16: ¹⁷ Degenen die tot geloof zijn gekomen, zullen herkenbaar zijn aan de volgende tekenen: in mijn naam zullen ze demonen uitdrijven, ze zullen spreken in onbekende talen, ¹⁸ met hun handen zullen ze slangen oppakken en als ze een dodelijk gif drinken zal dat hun niet deren, en ze zullen zieken weer gezond maken door hun de handen op te leggen.
- Handelingen 14: ⁸ In Lystra zat een man op straat die geen kracht in zijn voeten had; hij was al sinds zijn geboorte verlamd en had nooit kunnen lopen. ⁹ Toen deze man naar een toespraak van Paulus luisterde, keek Paulus hem strak aan en zag dat hij geloofde dat hij genezen kon worden. ¹⁰ Daarom riep hij hem toe: 'Kom overeind en ga op uw benen staan!' De man sprong op en begon te lopen. ¹¹ Toen de mensen zagen wat Paulus had gedaan, verhieven zij hun stem en ze zeiden in het Lykaonisch: 'De goden zijn in mensengedaante naar ons afgedaald!'
- 1 Korintiërs 12: ²⁸ God heeft in de gemeente aan allerlei mensen een plaats gegeven: ten eerste aan apostelen, ten tweede aan profeten en ten derde aan leraren. Dan is er het vermogen om wonderen te verrichten, de gave om te genezen en het vermogen om bijstand te verlenen, leiding te geven of in klanktaal te spreken.

Ik geloof dat er heel veel kracht van de Geest in de gemeente is. Ook vandaag. Dat we dat lang niet genoeg gebruiken met elkaar. Dus daar zouden we best nog eens over na kunnen denken. Maar als Jezus oordeelt over de schapen en de bokken dan is de vraag niet: heb je genoeg genezen? Maar is de vraag: heb je genoeg bezocht? Ben je de zieken nabij geweest?

Ik denk dat je daar twee dingen over kan zeggen. Allereerst: wij roepen wel eens dat ziekte niet Gods bedoeling is. Dat is, als je het heel groot bekijkt, waar. In het Paradijs was geen ziekte. En in het nieuwe Jeruzalem, op de nieuwe aarde zal het er ook niet zijn. Dus in die zin is ziekte niet Gods bedoeling. En toch is er soms ziekte in ons leven. En geloven we dat God een plan met ons leven heeft. Dus blijkbaar kan ziekte ook een onderdeel zijn van jouw pakket. Wat je moet dragen. Jezus genas ook niet alle zieken, maar liep er ook heel veel voorbij.

Het doel – en dat is het tweede – van Jezus is niet genezing, maar is heling. Dat lijkt een woordspelletje, maar dat is het niet. Wat Jezus altijd wil. En wat de Geest altijd bewerkt. Dat is nabijheid. Dat je dicht bij je naaste bent. Dat je die ander ziet zoals hij of zij is. Dat je de ander opzoekt in zijn of haar gebrokenheid. En dat je de ander daar recht doet. Een plek in je hart geeft. En dat ook laat zien en merken.

Bezoek de zieken. In dit werk van barmhartigheid mikt Jezus dus op relatie. Dat niemand ongetroost en ongezien leeft. Als mensen buiten het blikveld raken. Door ziekte niet volop mee kunnen doen in het leven. Dat je die mensen dan niet vergeet. Maar daadwerkelijk – dus ook met de daad – aan hen denkt. Bezoek de zieken, dat kan dus ook gaan over ouderen, die niet ziek zijn, maar wel eenzaam. Dat kan dus ook gaan over mensen die lamgeslagen zijn door verdriet of ernstige crisis in hun leven. Die mensen niet uit het oog verliezen. Maar betrokken zijn op en betrekken in jouw leven.

Slide Jezus is vertrouwd met ziekte

3

En dat is waarin Jezus ons voorgaat. Dat zie je al prachtig bij de doop van een kind. Jezus verbindt zich aan zijn of haar leven. Als een huwelijk: in goede en slechte dagen, in gezondheid en ziekte. Ook in zonde. Jezus houdt geen afstand van je. Maar wil graag in je leven zijn. Hij ziet je. Hij kent je. Hij redt je. Dat is wat hij belooft in de doop. En zo krijgt hij deel aan alle facetten van jouw leven.

Hij is vertrouwd met jouw leven. Kent het van binnenuit. En dat leven, dat is een leven in gebrokenheid. Waar niet alles volmaakt en goed is. Mensen worden ziek, bijvoorbeeld. Jezus weet wat dat is. Hij schrikt er niet van. En schrikt er ook niet voor terug. Het overvalt hem niet. Nee, hij weet hoe hij daar mee moet omgaan. Hij weet hoe hij dat moet inpassen in zijn plan met jou.

Hij is mens. Weet van onze pijn en van ons verdriet. Van je eenzaamheid en je rouw. Hij heeft zelf meegemaakt hoe zijn vader Jozef overleed. Hoe hij als oudste een extra verantwoordelijkheid meekreeg. Dat zie je aan het kruis als hij zijn moeder in handen van Johannes geeft. Hij weet dus wat het is om pijn te hebben van verlies. Hij heeft ook ziekte meegemaakt. Is ongetwijfeld zelf wel eens ziek geweest. Maar vooral in zijn omgeving, zo lezen we. En het mooie is. Hij houdt geen afstand. Zoals wij nog wel eens geneigd zijn te doen. Als we iemand tegenkomen die in rouw is. Dan weten we niet wat we moeten zeggen misschien. Of als iemand ernstig ziek is. Wat heb je te bieden?

Jezus loopt er niet voor weg. Hij raakt zelfs mensen met besmettelijke ziekten aan. Lepra bijvoorbeeld. Zoals in het gedeelte dat we lazen. Zo gaat Jezus om met ziekte. En dan gaat het niet per se om de genezing. Zoals ik al zei: hij liep ook heel wat mensen voorbij. Neem bijvoorbeeld de verlamde man die na Pinksteren alsnog door Petrus en Johannes wordt genezen. Die heeft Jezus ongetwijfeld de tempel in en uit zien lopen. Maar hij liep steeds aan hem voorbij. Het gaat Jezus dus niet per se

om genezing. Het gaat hem wel om heling, zoals ik net al zei. Om verbinding te herstellen en te behouden. Daarom vergeeft hij ook zonden. Daar begint hij vaak mee. Omdat het hem daarom begonnen is.

Wat doet Jezus dus met de zieken? Nou, hoe gaat hij om met mensen die door anderen gemeden worden. Niet gezien en niet binnen de kring gehaald. Hij kijkt je aan. Hij raakt je aan. Hij houdt geen afstand. Maar is vertrouwd met jou. Ook in je ziekte. Ook in je pijn en je verdriet. Hij mijdt je niet. Nee, kijkt je aan. Raakt je aan. Vergeeft je zonden. En geeft je zo iets dat dieper gaat dan genezing. Met vergeving pakt hij de wortel van de ziekte, de rouw en de pijn aan. Hij herstelt en maakt heel. Zodat je ook weer door anderen gezien wordt. Zo is Jezus vertrouwd met jouw leven. Vertrouwd met ziekte, dus ook.

En de vraag is dan:

Slide Hoe vertrouwd zijn wij met ziekte?

Wij leven in een hele nare maatschappij. Dat komt al door het gezondheidsideaal. Gezondheid lijkt te koop en ook het hoogste streven. Mensen vinden het gek als je zegt dat we moeten leren leven met ziekte. Dat willen we helemaal niet. We willen ziekte uitbannen en van ons weg schuiven. En zo gaat dat met alle gebrokenheid. En dat is op zich niet erg. Maar het slaat wel ongelooflijk ver door. Straks hoeft er niemand meer geboren te worden met het syndroom van Down, zo is de voorspelling. Alles wat in onze ogen fout en slecht is willen we uitbannen. Alles wat ons aardse geluk in de weg staat moet aangepakt en verwijderd worden. Zodat we echt gelukkig kunnen zijn.

4

Jezus zegt: bezoek de zieken. Dat is: er is gebrokenheid. Leer daar mee leven. Zie het onder ogen. En zorg dat die gebrokenheid niet tot breuken leidt. In menselijke relaties. Zorg dat ziekte en handicaps niet naar de rand van de samenleving worden gedrongen. En heel concreet kun je dat dus doen door aandacht te geven aan zieken. Door oog te hebben voor gehandicapten. Door ze binnen de kring te houden. Zoals Jezus deed.

En ik weet wel: het is moeilijk. Om met gebrokenheid om te gaan. Wat moet je zeggen? Wat heb je te bieden? Nou, jezelf. En jouw verhalen. En misschien wel even jouw voeten, om een rolstoel rond te rijden. Of jouw auto, om iemand die er nooit uit komt eens mee te nemen. Of jouw handen, om iemand over de wang of de schouder te strelen. Even een kussen recht te trekken als de verpleging het te druk heeft. Of je hebt jouw mond te bieden, zodat mensen verhalen horen. Gewoon, over jouw gezin. Over jouw leven. De gewone dingen, zodat de zieken, ouderen en gehandicapten. En verder iedereen die stilgezet is. Zodat ze niet achterblijven. Maar betrokken kunnen zijn op het gewone leven. Je hebt zoveel te bieden. En dat allemaal zoals Jezus het deed. Ze zien. Ze aanraken. Ze aanspreken. Ze het gevoel geven dat ze er toe doen. Voor jou. En voor de maatschappij. Dat ze er mogen zijn. Met hun handicap. Met hun ziekte. Met hun eenzaamheid en isolement. Met hun hoge leeftijd. Bezoek de zieken. Doe als Jezus.

Slide Nabijheid

We zijn een kerk van de kinderdoop. God komt heel dichtbij. Bij een gewoon leven. Vol gebrokenheid en pijn. Maar ook vol vreugde en verrukking. God durft heel dichtbij te komen bij jouw leven.

Ja, Jezus is mens. God die zo dichtbij komt. Dat hij jouw leven deelt. Dat hij deelt in sterfelijkheid, kwetsbaarheid en afhankelijkheid. En als die dingen door ziekte in jouw leven heel dichtbij komen. Dan mag je er op rekenen dat mensen van Jezus hetzelfde doen. Dat ze delen in jouw sterfelijkheid, kwetsbaarheid en afhankelijkheid. Dat ze willen delen in jouw lijden. Ze kunnen dat niet mee dragen. Ze kunnen het wel verlichten. Gewoon, door nabij te zijn. Ook als jij voor je gevoel niet zoveel aantrekkelijks meer hebt. Omdat je lichaam wegteert. Omdat je geheugen je in de steek laat. Omdat je niet zoveel meer te zeggen hebt. Je mag rekenen op mensen van Jezus.

Nabijheid dus. Dat is wat Jezus ons voorhoudt. Je hoeft de ander niet te genezen. Maar je mag wel helend bezig zijn. En daar is in onze maatschappij schreeuwend behoefte aan. Bezoek de zieken. In Jezus' naam.

Amen